

Огляд інструментів підтримки бізнесу в період воєнного стану в Україні (07.03 – 31.03.2022 р.)

Робота українського бізнесу, що є економічним тилом у боротьбі проти російських загарбників, забезпечує спроможність економіки України протистояти викликам, спричиненим широкомасштабною агресією.

Уряд продовжує забезпечувати системні заходи щодо фінансової підтримки малого та середнього бізнесу в умовах воєнного стану, орієнтуючись на забезпечення пріоритетних напрямів. Важливу роль і надалі відіграють цифровізація та спрощена система вчинення регуляторних та реєстраційних дій у сфері підприємництва. Це істотно підвищує підприємницьку мобільність та організацію бізнесу на територіях, де не ведуться воєнні дії, а отже, визначає можливості швидкого економічного відновлення, зайнятості та створення нових робочих місць в умовах воєнного стану.

Уряд запровадив низку змін до Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %»

З 12 березня з метою підтримки сільськогосподарських товаровиробників під час проведення посівної кампанії для цілей кредитування, зокрема придбання сільськогосподарської техніки, поповнення обігових коштів для придбання насіння, добрив і паливно-мастильних матеріалів:

- дію програми розширено на підприємства з річним доходом до 50 млн євро (раніше 20 млн євро) та на великі підприємства з річним доходом понад 50 млн євро незалежно від кількості працюючих;
- максимальну суму кредиту збільшено з 50 млн грн до 60 млн грн включно із групою пов'язаних компаній;
- відсоткову ставку встановлено на рівні 0 % річних зі строком кредиту 6 місяців;
- кредитну гарантію визначено в розмірі 80 % від суми кредиту суб'єкта мікро, малого та середнього підприємництва (крім суб'єктів великого підприємництва).

З 18 березня для підтримки та активізації підприємницької діяльності для придбання основних засобів, поповнення обігових коштів для здійснення підприємницької діяльності у період дії воєнного стану:

- дію програми розширено на підприємства з річним доходом до 50 млн євро (раніше 20 млн євро) та на великі підприємства з річним доходом понад 50 млн євро незалежно від кількості працюючих;
- максимальну суму кредиту для всіх суб'єктів підприємництва збільшено з 50 млн грн до 60 млн грн включно із групою пов'язаних компаній;
- відсоткову ставку встановлено на рівні 0 % річних протягом періоду воєнного стану та одного місяця після його припинення й 5 % річних після завершення вказаного вище періоду і до кінця строку кредиту;
- строками кредитування визначено: для інвестиційних кредитів – 5 років, кредитів на поповнення обігових коштів – 3 роки;

- кредитну гарантію визначено в розмірі 50 % від суми кредиту суб'єкта мікро, малого та середнього підприємництва (крім суб'єктів великого підприємництва).

27 березня 2022 р. уряд затвердив виділення додаткового обсягу державних гарантій для забезпечення кредитування аграріїв навесні 2022 р. Встановлено можливість надання державних гарантій за портфелем кредитів для мікро, малого та середнього бізнесу 17 банкам-кредиторам, що пройшли відбір. Затверджено граничні розміри надання державних гарантій на портфельній основі на загальну суму 18,8 млрд грн. Внесено зміни до Державного бюджету на 2022 р.: скасовано обмеження на обсяг надання державних гарантій на портфельній основі, які надаються за рішенням Кабінету Міністрів України.

Міністерство юстиції відновило роботу Єдиного державного реєстру (ЄДР), в якому міститься інформація про компанії та ФОП. Реалізовано можливість проведення нагальних реєстраційних дій. Крім того, банки та фінансові установи можуть також використовувати прикладний програмний інтерфейс (API) задля отримання необхідної інформації з ЄДР.

ДП «Національні інформаційні системи» відновило роботу Державного реєстру обтяжень рухомого майна у спосіб надання сервісної послуги у формі прикладного програмного інтерфейсу (API).

Уряд запустив програму щодо тимчасового переміщення підприємств із постраждалих під час війни регіонів. Відповідно до цієї програми підприємства можуть отримати від держави допомогу в доборі місць для розміщення їхніх виробничих потужностей, організації перевезення, розселення персоналу та набору персоналу необхідних професій.

Подальша дерегуляція, цифровізація державних сервісів і послуг, а також розширення системи фінансової підтримки малого та середнього бізнесу, адаптованої до швидкого перебігу подій, є важливими напрямками роботи уряду для збереження підприємницького потенціалу і передумовою повернення бізнесу, який був змушений перервати роботу.

Водночас уряду необхідно ширше залучати міжнародні організації (насамперед Міжнародний банк реконструкції та розвитку (IBRD), Міжнародну фінансову корпорацію (IFC), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Агенцію США з міжнародного розвитку (USAID) та ін.) для розширення фінансової та консультативно-дорадчої підтримки малого та середнього бізнесу, насамперед на регіональному рівні.

Квітень 2022 р.